

NOTAT

Miljø- og Fødevarerministeriet
Naturstyrelsen

Biodiversitet og arter
J.nr. NST-4101-00519
Ref. henhv/HES
Den 30. november 2015

REVIDERET NOTAT til FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) af XXX om vedtagelse af en liste over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan (herefter kaldet EU-listen) og

om forslag til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) af XXX om vedtagelse af formatet for det dokument, der tjener som dokumentation for den tilladelse, hvorved en medlemsstats kompetente myndigheder giver foretagender mulighed for at udføre visse aktiviteter vedrørende invasive ikkehjemmehørende arter, der betragtes som problematiske på EU-plan (herefter kaldet dokumentformatet)

Komitésag

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. november 2015. Ændringer er markeret i marginen.

1. Resume

Kommissionen udsendte 20. oktober 2015 gennemførelsesforordning om vedtagelse af en liste over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan (EU-listen), til komitéafstemning. Listen træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende, hvilket forventes at være primo januar 2016. Kommissionen tager EU-listen op til samlet revision mindst hvert sjette år og ajourfører den i den mellemliggende tid om nødvendigt.

Desuden skal der stemmes om vedtagelse af formatet for det dokument, der tjener som dokumentation for den tilladelse, hvorved en medlemsstats kompetente myndigheder giver foretagender mulighed for at udføre visse aktiviteter vedrørende invasive ikkehjemmehørende arter, der betragtes som problematiske på EU-plan i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014. Retsakten træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende, hvilket forventes at være primo januar 2016.

Foreløbigt vurderes det, at forslagene vil medføre statslige omkostninger på ca. 5 mio. kr. årligt. Det vurderes, at forslagene ikke giver anledning til væsentlige økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Der er ingen økonomiske eller administrative konsekvenser for kommuner og regioner forbundet med forslagene.

Der skal stemmes om forslagene i Komitéen for Invasive Arter den 4. december 2015.

Forslagene vil have en positiv påvirkning af miljø-, natur- og sundhedsbeskyttelsesniveauet i både Danmark og EU.

Regeringen agter at stemme for begge gennemførelsesforordninger.

2. Baggrund

Under henvisning til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 af 22. oktober 2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter (hovedforordningen) udsendte Kommissionen den 20. oktober 2015 ovennævnte to gennemførelsesforordninger til medlemsstaterne.

Gennemførelsesforordningen vedr. *EU-listen* har hjemmel i artikel 4, stk. 1 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter. Iflg. forordningen skal der, på baggrund af en videnskabeligt baseret risikoanalyse, opstilles og ajourføres en liste over ikke-hjemmehørende invasive arter, som er problematiske på EU-niveau, og som herefter reguleres igennem forordningen. Udkastet til gennemførelsesretsakter forelægges for det udvalg, der er omhandlet i artikel 27, stk. 1, senest den 2. januar 2016.

Gennemførelsesforordningen indeholder den første liste over invasive ikkehjemmehørende arter til nærværende forordning.

Gennemførelsesforordningen skal til afstemning i komitéen den 4. december 2015.

Desuden skal der stemmes om vedtagelse af *dokumentformatet*, jf. art. 8.3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter. Det er et dokument, der skal følge tilladelser efter det nationale tilladelsessystem, der skal sættes op efter art. 8 og 9. Det ønskes, at dette dokument, der skalfølge tilladelserne, skal være ens i alle medlemsstater, derfor stemmes om et fælles format.

Der er oversendt et revideret notat om Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 (hovedforordningen til gennemførelsesforordningerne) til Miljøspecialudvalget og Europaudvalget den 20. januar 2014.

3. Formål og indhold

Kommissionen foreslår med gennemførelsesforordningen for *EU-listen* den første liste over invasive ikkehjemmehørende arter, som indeholder 37 arter. Listen er fastlagt på grundlag af de kriterier, der er fastsat i forordning (EU) nr. 1143/2014 artikel 4, stk. 3, og som opfylder de betingelser, der er fastsat i samme forordning artikel 4, stk. 6, hvoraf det fremgår, at der skal tages hensyn til gennemførelsesomkostningerne, omkostningerne ved ikke at handle, omkostningseffektiviteten og de socioøkonomiske aspekter. Danmark har i forhandlingerne af grundforordningen lagt afgørende vægt på, at der ikke kommer arter på listen, som giver betydelige sociale og økonomiske ulemper, jf. præambel 12, hvilket betyder, at amerikansk mink er undtaget fra EU-listen. Desuden indeholder grundforordningen fleksibilitet i implementering af reglerne under artikel 19 på foranledning af dansk prioritet, hvilket betyder, at omkostningerne til

håndtering af invasive arter på EU-listen, som er vidt udbredte, ikke får uproportionelle omkostninger for Danmark.

Kommissionen har på grundlag af de tilgængelige videnskabelige oplysninger og den risikovurdering, der er foretaget i henhold til artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 1143/2014, konkluderet, at alle de kriterier, der er fastsat i artikel 4, stk. 3, i nævnte forordning, er opfyldt for de 37 invasive ikkehjemmehørende arter.

Kommissionen har også konkluderet, at disse invasive ikkehjemmehørende arter alle opfylder de betingelser, der er fastsat i artikel 4, stk. 6, i forordning (EU) nr. 1143/2014. Kommissionen har haft listen i intern høring i Kommissionen, samt til høring hos WTO.

Videnskabeligt navn	Engelsk navn	Dansk navn
Baccharis halimifolia	Eastern Baccharis	plante (dansk navn ukendt)
Cabomba caroliniana	Green Cabomba , fanwort	vandplante (dansk navn ukendt)
Callosciurus erythraeus	Pallas's squirrel	Rødbuget egern
Corvus splendens	Indian house crow	Indisk krage
Eichhornia crassipes	Water hyacinth	Vandhyacint
Eriocheir sinensis	Chinese mitten crab	Kinesisk uldhåndskrabbe
Heracleum persicum	Persian hogweed	Hårfrugtet bjørneklo
Heracleum sosnowskyi	Sosnowski's hogweed	Sosnowski's bjørneklo
Herpestes javanicus	Javan mongoose	art af mangust (dansk navn ukendt)
Hydrocotyle ranunculoides	Floating pennywort	vandplante (dansk navn ukendt)
Lagarosiphon major	Curly waterweed	vandplante (dansk navn ukendt)
Lithobates (Rana) catesbeianus	North American bullfrog	Amerikansk oksefrø
Ludwigia grandiflora	Water-primrose	vandplante
Ludwigia peploides	Floating primrose-willow	vandplante
Lysichiton americanus	American skunk cabbage	Gul Kæmpekalla
Muntiacus reevesii	Muntjac deer	Muntjak
myocastor coypus	Coypu	Sumpbæver eller Bæverrotte
Myriophyllum aquaticum	Parrot's feather	vandplante (dansk navn ukendt)
Nasua nasua	South american coati	næsebjørn (dansk navn ukendt)
Orconectes limosus	Spiny-cheek Crayfish	En krebs (dansk navn ukendt)
Orconectes virilis	Virile Crayfish	En krebs (dansk navn ukendt)
Oxyura jamaicensis	Ruddy duck	Skarveand
Pacifastacus leniusculus	Signal Crayfish	Signalkrebs
Parthenium hysterophorus	Whiteweed	en plante (dansk navn ukendt)
Perccottus glenii	Chinese sleeper, Amur sleeper (fish)	en fisk (dansk navn ukendt)
Persicaria perfoliata (Polygonum perfoliatum)	Asiatic tearthumb	en plante (dansk navn ukendt)
Procambarus clarkii	Red Swamp Crayfish	En krebs (dansk navn ukendt)
Procambarus spp.	Marbled Crayfish	En krebs (dansk navn ukendt)
Procyon lotor	Raccoon	Vaskebjørn
Pseudorasbora parva	Stone moroko	Båndgrundling
Pueraria lobata (pueraria montana var. lobata)	Kudzu Vine	Kudzu? (dansk navn ukendt)
Sciurus carolinensis	Grey squirrel	Gråt egern

Videnskabeligt navn	Engelsk navn	Dansk navn
Sciurus niger	Fox Squirrel	ræveegern
Tamias sibiricus	Siberian chipmunk	Sibirisk jordegern
Threskiornis aethiopicus	Sacred ibis	Hellig ibis
Trachemys scripta	Red-eared slider	arter af skildpadder
Vespa velutina nigrithorax	Asian hornet	en hveps (dansk navn ukendt)

10 af arterne på listen er allerede etableret i Danmark, og Kommissionen anerkender, at der kan være tilfælde, hvor det ikke er muligt at udrydde disse arter på en omkostningseffektiv måde. Det er imidlertid hensigtsmæssigt at opføre disse arter på EU-listen, da der findes andre omkostningseffektive foranstaltninger, der kan gennemføres, herunder forbud mod salg og hold, som alle arterne vil blive omfattet af. Kommissionen tager EU-listen op til samlet revision mindst hvert sjette år og ajourfører den i den mellemliggende tid om nødvendigt.

Forslaget om gennemførelsesforordningen om dokumentformatet er et resultat af et ønske om at have et fælles dokument i alle medlemslande, som følger tilladelser og arter eller enheder af arter sammen med tilladelsen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Der skal evt. foretages en tilpasning ift. Fødevarestyrelsens ”Bekendtgørelse om forbud om privates hold af særlige dyr”. Regler, der er nødvendige for at anvende basisforordningen samt begge gennemførelsesforordninger her i landet, skal fastsættes ved bekendtgørelse (tilladelsesordning, kompetent myndighed, kontrol og straf).

7. Konsekvenser

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser:

De statsfinansielle konsekvenser omfatter omkostninger til administration, håndtering af spredningsveje, overvågning og kontrol samt bekæmpelse af arter på EU’s invasivliste, som allerede findes i Danmark. Viden om arternes udbredelse, spredningshastighed og økonomiske betydning er ofte begrænset. I forbindelse med implementeringen kan ny viden fremkomme der kan ændre omkostningsniveauet. Konsekvenserne omfatter ikke de mulige fremtidige sparede omkostninger ved, at forordningen forhindrer spredning af invasive arter fra andre EU-lande til Danmark.

Et foreløbigt estimat peger på omkostninger til en minimumsimplementering af forordningen på ca. 5 mio. kr. årligt. Der er stor usikkerhed om omkostningerne særligt i perioden efter 2017. Udgiften på ca. 5 mio. kr. årligt afholdes inden for MFVM’s eksisterende bevillinger. De økonomiske konsekvenser ved implementeringen af forordningen vil løbende blive monitoreret.

Den planlagte implementering af forordningen påfører ikke kommunerne eller regionerne omkostninger.

Erhvervsøkonomiske og administrative konsekvenser:

Nogle af arterne bruges som kæledyr. For disse må et nyttetab forventes ved et forbud mod hold, men arterne har dog begrænset udbredelse som kæledyr. Enkelte arter handles, og handlen af disse arter vil blive påvirket af forbuddene knyttet til EU-listen. Effekten vurderes dog ikke at være betydelig, og de erhvervsøkonomiske effekter i Danmark er derfor ikke kvantificeret, men det kan ikke udelukkes, at enkelte virksomheder vil blive negativt påvirket af et forbud. Det vurderes ikke muligt at ændre listen, da formålet netop er at forhindre spredning f.eks. gennem salg. Ved et forbud må det desuden forventes, at størstedel af omsætningen rykkes til andre arter. Et forbud mod handel forventes derfor at have lave omkostninger for erhvervslivet.

Der kan omvendt forventes positive erhvervsøkonomiske konsekvenser ved at forhindre at nogle af disse arter vil kunne etablere sig i Danmark, idet flere arter kan gøre skade på anlæg, afgrøder mm.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vil begrænse de invasive ikke-hjemmehørende arters negative indflydelse på biodiversiteten og miljøet, og dermed have en positiv påvirkning af miljø-, natur- og sundhedsbeskyttelsen i både Danmark og EU.

8. Høring

Forslagene til gennemførelsesforordningerne har været forelagt miljøspecialudvalget i skriftlig høring.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) understreger, at Kommissionen opgør omkostningerne som følge af tilstedeværelsen af invasive arter til på EU-niveau at være mindst 12 milliarder euro hvert år.

DN efterspørger desuden en forklaring på, hvorfor implementeringen ikke forventes at påføre kommunerne udgifter. Naturstyrelsen oplyser, at der er lagt op til en model, hvor invasive arter på EU-listen håndteres af Naturstyrelsen. Det vurderes ikke på nuværende tidspunkt at være hensigtsmæssigt at inddrage kommunerne i bekæmpelsen af de invasive arter, der er på EU-listen, da der endnu ikke er overblik over, hvor arterne konkret befinder sig, samt hvilke tiltag der skal sættes i gang.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslagene har været forhandlet på 3 komitemøder. Der vurderes at være generel tilslutning til forslagene. Kommissionens gennemførelsesforordning om vedtagelse af EU's invasivliste og dokumentformat forventes at blive vedtaget med kvalificeret flertal.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkommen. Regeringen finder, at begrænsning og bekæmpelse af invasive arter er et væsentligt hensyn i forhold til at beskyttelse af den hjemmehørende biodiversitet. Regeringen støttede Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter.

De to gennemførelsesforordninger opfylder de kriterier, der er fastsat og vedtaget i ovennævnte forordning. Forslagene vurderes at være proportionale ift. de socioøkonomiske aspekter ved invasive arter. Regeringen agter derfor at stemme for forslaget.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketinget.